

Sygn. akt I KK 81/22

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **D. P.**,
skazanego z art. 157 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 marca 2022 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 24 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 11 marca 2021 r.,
sygn. akt III K (...).

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. B. – Kancelaria Adwokacka w P., kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na korzyść skazanego jako jego obrońca ustanowiony z urzędu;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

D. P. wyrokiem Sądu Rejonowego w P. z dnia 11 marca 2021 r., sygn. akt III K (...), został uznany za winnego tego, że:

I. w dniu 5 maja 2020 r. w P., szarpiąc, uderzając po twarzy i gryząc w nos W. M. , spowodował u niego obrażenia ciała w postaci głębokiej rany kłusanej części chrzęstnej nosa, otarć naskórka okolic czołowej oraz stłuczenia palca I ręki prawej, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządów ciała na okres powyżej dni 7, zaś gryząc W. M. w część chrzęstną nosa, naraził pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. przestępstwa z art. 157 § 1 k.k. i art. 160 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., za które – na podstawie art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. – wymierzono mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności; ponadto, na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzeczono od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego W. M. nawiazkę w kwocie 3000 złotych;

II. w dniu 5 maja 2020 r. w P. groził pozbawieniem życia W. M., gdzie groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., za które wymierzono mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy, na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k., połączył wymierzone jednostkowe kary pozbawienia wolności i w ich miejsce wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Od tego wyroku osobistą apelację wniósł oskarżony, który zakwestionował przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji ocenę dowodów oraz poczynione na ich podstawie ustalenia faktyczne.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasację wniósł obrońca skazanego, który sformułował następujące zarzuty rażącego naruszenia prawa, mającego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia:

1. naruszenie art. 173 § 1 i 3 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie okazania osoby skazanego świadkom, pomimo zaistnienia ku temu przesłanek, w szczególności w

światle tego, że na zdjęciu przedłożonym do akt przez pokrzywdzonego świadkowie jako sprawcę rozpoznali osoby trzecie, niezwiązane ze sprawą,

2. naruszenie art. 25 § 1 k.k. poprzez w zw. z art. 25 § 3 k.k., względnie art. 29 k.k., poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że oskarżony nie działał w granicach obrony koniecznej, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy prowadzi do wniosku, że oskarżony w rzeczywistości odpierał bezpośredni i bezprawnych zamach napastnika na dobro chronione prawem,

3. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez uznanie zeznań W. M., B. K. oraz I. B. za wiarygodne i przydatne do ustalenia stanu faktycznego, podczas gdy w rzeczywistości na kanwie niniejszej sprawy powinny one uchodzić za sprzeczne z doświadczeniem życiowym oraz nieprawdziwe,

4. zarzut rażącej niewspółmierności kary orzeczonej wobec skazanego poprzez wymierzenie mu kary rażąco surowej.

Na podstawie tych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie skazanego, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zarzut obraży art. 173 § 1 i 3 k.p.k. jawi się jako oczywiście bezzasadny, albowiem nie dotyczy postępowania przed Sądem drugiej instancji. Nawet gdyby rozpatrywać zasygnalizowaną kwestię rozpoznania D. P. przez pokrzywdzonego w kontekście standardów rzetelnej kontroli odwoławczej, to zauważyć należy, że Sąd drugiej instancji rozważył to zagadnienie, wskazując na sprzeczność w osobistej apelacji D. P., w której z jednej strony podważał on rozpoznanie go przez W. M. a z drugiej – nie negując swego udziału w zdarzeniu – wskazał na inny jego przebieg,

niż to ustalił Sąd pierwszej instancji. Skoro zatem sam skazany nie kwestionował swego udziału w zdarzeniu, a jedynie podnosił, że to on został zaatakowany, to kwestia sugerowanej wadliwości czynności okazania wizerunku na etapie postępowania przygotowawczego pozostaje bez znaczenia dla sprawy (na marginesie należy zauważyć, że skoro Autor kasacji forsuje tezę o działaniu skazanego w warunkach obrony koniecznej, to tym samym nie może jednocześnie skutecznie kwestionować jego udziału w zdarzeniu, będącym przedmiotem postępowania).

Bezzasadny w stopniu oczywistym jest zatem także zarzut obrazy art. 7 k.p.k., który koncentruje się na kwestii oceny dowodów z perspektywy rozpoznania skazanego przez pokrzywdzonego. Samo zresztą formułowanie w kasacji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., kiedy to Sąd odwoławczy nie dokonywał oceny dowodów a jedynie weryfikował stanowisko Sądu pierwszej instancji, musi zostać uznane za wadliwe, stanowiąc jedynie polemikę z oceną dowodów przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji, co nie przystaje do charakteru kasacji, będącej przecież nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia od orzeczenia Sądu odwoławczego. W związku z tym wolno na marginesie jeszcze dodać, że oprócz wyjaśnień D. P., który przyznawał, że brał udział w zdarzeniu, fakt ten potwierdziła także jego konkubina – M. B..

Zarzut obrazy art. 25 k.k. jest oczywiście bezzasadny, albowiem cechuje go wadliwość u podstaw merytorycznych tego zarzutu. Zarzut obrazy prawa materialnego może być bowiem akcentowany na gruncie niekwestionowanych ustaleń faktycznych. Argumentacja obrońcy skazanego sprowadza się tymczasem do kwestionowania ustaleń faktycznych i wyprowadzania na tej podstawie wniosku o powinności zastosowania konstrukcji obrony koniecznej (ewentualnie z przekroczeniem jej granic) lub działania pod wpływem błędu co do kontratypu. Taki zabieg, wobec nieustalenia przez Sąd, że skazany odpierał zamach ze strony pokrzywdzonego nie może zostać uznany za skuteczny. Podobnie w przypadku instytucji określonej w art. 29 k.k. sąd orzekający powinien był najpierw ustalić, że w psychice skazanego wystąpił błąd w postaci urojenia zamachu. Wobec braku takiego ustalenia o obrazie art. 29 k.k. w ogóle nie może być mowy.

Chybiony jest również zarzut rażącej niewspółmierności kary. Skarżący wskazuje, że skoro skazany działał w obronie koniecznej, a co najmniej miał podstawy do twierdzenia, że istnieją ku temu przesłanki, to orzeczona wobec niego kara jest rażąco surowa. Rzecz jednak w tym, że skoro orzekające w sprawie Sądy nie ustaliły, aby w sprawie zaistniały przesłanki do uznania zachowania skazanego za działanie w obronie koniecznej, chociażby z przekroczeniem jej granic (art. 25 § 1 - 3 k.k.), to Sąd nie miał podstawy nie tylko do zastosowania klauzuli niekaralności, co eliminowałoby w ogóle przypisanie przestępstwa, ale także do zastosowania przepisów art. 25 § 2 i 3 k.k., które stwarzałyby możliwość nadzwyczajnego złagodzenia kary lub odstąpienia od jej wymierzenia, albo też uznania, że sprawca w ogóle nie podlega karze. Sygnalizowane więc uchybienia miały charakter procesowy i dotyczyły ustaleń faktycznych, a zatem odnosiły się do problematyki winy, nie zaś płaszczyzny wymiaru kary.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, zwalniając skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego i poniesionymi w jego toku wydatkami obciążając Skarb Państwa. O kosztach pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 1-3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U.2019.18).